

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 8C/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123203610
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Bartová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4123203610.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

11
8C/38/2023

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Danou Bartovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. D. XXX, toho času v zariadení "BORINKA - ALZHEIMERCENTRUM", Zariadenie sociálnych služieb E., B. F. G. XX, XXX XX E., zastúpená opatrovníkom A. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX/XXXX, XXX XX C. I., právne zastúpená JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Štúrova 13, 949 01 Nitra, IČO: 47 249 650, proti žalovaným: 1/ J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. D. XXX, 2/ L. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, XXX XX M., o zaplatenie sumy 3.940 eur takto

rozhodol:

2
8C/38/2023

- I. Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 3.940 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Súd žalobu voči žalovanej v 1. rade zamieťa.
- III. Žalobkyni súd priznáva voči žalovanému v 2. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- IV. Žalovanej v 1. rade súd priznáva voči žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

10
8C/38/2023

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáha voči žalovaným zaplatenia sumy 3.940 eur a náhrady trov konania titulom poskytnutej pôžičky. Žalobu odôvodnila tým, že na základe zmluvy o poskytnutí pôžičky uzavretej dňa 22.05.2020 žalobkyňa poskytla žalovaným pôžičku vo výške 5.000 eur plus zmluvný úrok 750 eur, ktorý žalobou nepožaduje, na A. N. E., za prítomnosti svedkyne O. K.. Žalovaní prevzali finančnú hotovosť z rúk žalobkyne 22.05.2020. Žalovaní splácali pôžičku približne pol roka po 250 eur, čo činilo 1.060 eur, k rukám žalobkyne. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 24Ps/4/2009 – 99 zo dňa

26.11.2020 bola žalobkyňa obmedzená na právne úkony a za opatrovníka žalobkyne bola ustanovená A. H.. Žalovaní po obmedzení spôsobilosti žalobkyne prestali splácať pôžičku.

2. Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom, ktorým žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Voči platobnému rozkazu podala žalovaná včas odpor s vecným odôvodnením, v ktorom uviedla, že nesúhlasí s uplatneným nárokom v celom rozsahu. Žalovaná tvrdila, že jej žalobkyňa reálne peňažné prostriedky neodovzdala, reálnym príjemcom bol žalovaný v 2. rade. Tvrdenia žalobkyne preukazujú, že v čase podpisu predmetnej zmluvy o pôžičke nebola žalobkyňa spôsobilá na právne úkony. V takom prípade je zmluva o pôžičke absolútne neplatná podľa § 38 OZ. Z neplatnej zmluvy o pôžičke objektívne žalobkyňa nemohol vzniknúť nárok na vrátenie pôžičky. Nárok za bezdôvodného obohatenia si musí žalobkyňa nárokovať voči reálnemu príjemcovi peňazí, t.j. žalovanému v 2. rade. Navyše všetky prípadné nároky žalobkyne týkajúce sa zmluvy o pôžičke by už boli v celom rozsahu premlčané. Z opatrnosti (keďže nemá informácie o prípadných reálnych úkonoch žalobkyne voči žalovanému v 2. rade) preto žalovaná vzniesla námietku premlčania.

3. Platobný rozkaz sa žalovanému v 2. rade nepodarilo doručiť, preto ho súd uznesením zrušil. Súd doručil žalobu žalovanému v 2. rade postupom podľa § 116 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len CSP). Žalovaný v 2. rade sa k žalobe písomne nevyjadril, skutkové tvrdenia nepoprel.

4. Žalobkyňa (v zastúpení opatrovníčky) v replike uviedla, že žalobkyňa bola v deň podpísania zmluvy o pôžičke spôsobilá na právne úkony, mala platný občiansky preukaz, k obmedzeniu na právne úkony prišlo až 07.12.2020 rozsudkom Okresného súdu Nitra, preto sa domnieva, že na tento prípad sa nevzťahuje § 38 OZ, ako tvrdí žalovaná. Rovnako sa domnieva, že neprišlo k premlčaniu nárokov žalobkyne, zmluva o pôžičke bola uzatvorená 22.05.2020, podanie na súd prišlo 25.04.2023 a výzva na zaplatenie, ktorú žalovaní neprevzali dňa 08.11.2022.

5. Žalovaná v 1. rade v duplike zopakovala tvrdenia uvádzané v podanom odpore a doplnila, že nemá vedomosť, kde sa zdržiava žalovaný v 2. rade, v poslednej dobe zmenil viacero podnájmov a rovnako nemá vedomosť o jeho mailovej adrese a telefónnom čísle.

6. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, ktoré vykonal za účasti opatrovníčky žalobkyne, právneho zástupcu žalobkyne a žalovanej v 1. rade. Žalovaný v 2. rade, ktorý mal doručenie predvolania vykázané fikciou podľa § 111 ods. 3 v spojení s § 106 ods. 1 CSP, sa nedostavil, preto súd pojednával v jeho neprítomnosti podľa § 180 CSP.

7. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že žaloba bola podaná na základe zmluvy o pôžičke, kde žalobkyňa poskytla žalovaným sumu 5.000 eur so zmluvným úrokom 750 eur, ktorý však nie je predmetom žaloby. Žalovaní od doby obmedzenia spôsobilosti na právne úkony žalobkyne prestali pôžičku splácať. Splatili dňa 02.06.2020 sumu 250 eur, 20.07.2020 sumu 150 eur, 31.08.2020 sumu 160 eur, 17.10.2020 sumu 250 eur a dňa 24.11.2020 sumu 250 eur, celkovo splatili 1060 eur a teda zostáva zaplatiť 3940 eur. K podanému odporu uviedol, že v čase spísania a poskytnutia pôžičky nebola žalobkyňa obmedzená spôsobilosť na právne úkony, teda zmluva o pôžičke je platným právnym úkonom. Zároveň nedošlo k premlčaniu uplatňovaného nároku, keď pôžička bola poskytnutá dňa 22.05.2020 a žaloba bola podaná dňa 25.04.2023, teda v 3-ročnej premlčacej lehote. Zároveň v zmysle zákona č. 62/2020 Z.z. sa z dôvodu pandémie predlžujú premlčacie lehoty, premlčacia lehota spočívala 41 dní.

8. Opatrovníčka žalobkyne na pojednávaní vypovedala, že čo sa týka podpisu pôžičky, má vedomosť od svojej matky, že bolo predpripravené tlačivo zmluvy o pôžičke, ktoré vyhotovili zrejme žalovaní. Jej matka je jednoduchá žena, ona by takýto text dokumentu sformulovať nevedela. S tlačivom išli na mestský úrad, kde potvrdili podpisy. Matka ich aj ľutovala, chcela im pomôcť. V čase podpisu zmluvy o pôžičke bývala matka dočasne u žalovanej a jej rodiny, pričom im za to aj platila. Sú so stranou žalovanej v 1. rade vzdialená rodina, navštevovali sa. Ona osobne sa rozprávala o pôžičke so žalovanou ako aj jej matkou. Čo sa týka jednotlivých splátok pôžičky, ktoré má spísané, tieto platby jej diktovala žalovaná v 1. rade osobne, keď ju navštívila v jej domácnosti spolu s matkou, ktorá tam sedela a jednotlivé splátky, resp. ich zaplatenie odsúhlasila. Opatrovníčka to spísala na list papiera, ktorý však žalovaná odmietla podpísať. Nechcela riešiť vec súdne. Šla najskôr na políciu, kde bolo vyhodnotené, že nešlo o trestný čin. Matka mala našetrené peniaze, opakovane ich požičiavala. Na otázku, ako prebiehalo odovzdanie peňazí,

opatrovníčka žalobkyne uviedla, že peniaze odovzdala jej matka po podpise zmluvy v budove mestského úradu dolu pri vchode mladému páru, to zn. žalovaným v 1. a 2. rade. Títo mali ísť spolu do podnájmu, mali spolu malé dieťa.

9. Žalovaná v 1. rade uviedla, že zmluva bola spísaná na Mestskom úrade v E.. Jediným svedkom bola jej sestra. Ďalší navrhnutý svedkovia žalobkyňou neboli pri spísaní zmluvy prítomní. Pani H. má vedomosť o pôžičke len od osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, keď našla papier o zmluve. K odovzdaniu peňazí nedošlo. Pani H. ju hľadala, tak ako uvádza v žalobe, avšak z iného dôvodu, keď prenasledovala jej strýka P. M., aby jej prepísal pozemky, kde sú obaja spoluvlastníci. K priebehu podpisu zmluvy o pôžičke žalovaná v 1. rade uviedla, že s pani B. sa dohodli, ako to bude. Žalovaná osobne zmluvu nepísala, je stiahnutá z internetu. Osobné údaje o účastníkoch zmluvy ručne do zmluvy napísala žalovaná. Uviedla, že zmluva bola podpísaná, peniaze odovzdané neboli. Zmluvu podpísali a overili, túto si pani B. zobrala. Zmluva mala predstavovať vlastne zmluvu o nasledujúcej pôžičke. To, či boli peniaze odovzdané žalovanému v 2. rade, nevie uviesť. K osobe žalovaného v 2. rade uviedla, že je otcom jej maloletého dieťaťa. Momentálne spolu nežijú. V čase podpisania zmluvy žili spolu v partnerskom vzťahu, ktorý trval do apríla 2021, teraz nie sú v kontakte, maloleté dieťa žalovaný v 2. rade nenavštevuje. Ďalej k tvrdenej pôžičke uviedla, že nevie, kto zaplatil na pôžičku sumu 1.060 eur. Na otázku, či sa domáhala poskytnutia sumy 5.000 eur, uviedla, že so žalobkyňou bol problém sa skontaktovať. Nemala telefón. Raz spolu volali, už keď bola na psychiatrii, kedy sa už s ňou komunikovať nedalo. Predtým chodievala k nim často, mala dobrý vzťah s jej babkou, a preto u nich aj niekoľko mesiacov bývala, najmä v zimných mesiacoch. Keď sa oteplilo vrátila sa na Lapáš. Na otázku, prečo bola k podpisu privolaná svedkyňa, žalovaná uviedla, že si to vyžiadala žalobkyňa. Na otázku, či si dňa 10.07.2019 spolu so žalovaným v 2. rade požičala finančné prostriedky (od žalobkyne - pozn.), žalovaná uviedla, že si nepamätá presnú sumu, ktorú si požičali, je to zrejme v papieroch, ktoré má žalobkyňa, pôžička sa vyplatila.

10. Svedkyňa O. K., sestra žalovanej v 1. rade, vypovedala, že boli sme na mestskom úrade, tam sa zmluva podpísala, ale peniaze sa neprevzali. Ona prišla so sestrou aj so L. na aute na úrad. Žalobkyňa prišla autobusom. Stretli sme sa so žalobkyňou, nevie, či vonku alebo vo vnútri v budove. Ani si nepamätá, kde presne sa to overovalo, predpokladá, že na prízemí. Zrejme tam chvíľu čakali. Svedkyňa to podpísala, potom šla von fajčiť. Vonku počkala sestru a jej priateľa. Svedkyňa nevidela, že by žalobkyňa dávala peniaze žalovaným. Žalobkyňa vyšla spolu so žalovanými z budovy a ona išla do roboty spolu so sestrou a L.. Žalobkyňa neodovzdávala pred úradom peniaze. Nemá vedomosť o tom, kedy a kde ich mala žalobkyňa odovzdať. V aute nepreberali udalosti podpisu zmluvy a ani žiadne iné veci, nakoľko sa ponáhľala do roboty. Cesta do roboty trvala asi sedem minút. Nevie, na aký účel si chcela sestra požičať peniaze. Na úrade sa rozprávali iba o tom, že by im to mala dať, teda peniaze, ale čo ona vie, peniaze im nedala. Na zmluve vystupovala ako svedok, vyžiadala si to pani B.. Nepamätá si ako a kedy k tomu došlo. Svedčiť išla preto, lebo bola požiadaná, nevie, prečo bola požiadaná. K príprave zmluvy svedkyňa uviedla, že niečo sa vytlačilo, niečo pripravila sestra. Nevie, kto to vytlačil, asi jej sestra.

11. Právny zástupca žalobkyne v záverečnej reči uviedol, že z vykonaného dokazovania nepriamo vyplýva poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 5.000 eur dňa 22.05.2020 žalovaným, ktorí mali túto sumu spolu s úrokom vo výške 750 eur vrátiť v splátkach v hotovosti. Žalovaní ohľadne tejto dohody nič nenamietali. Nedáva zmysel, že by po tom, ako vyhotovili zmluvu, spísali sa a overili sa podpisy na zmluve, nedošlo k poskytnutiu prostriedkov žalovaným. Žalovaná v podanom odpore, ktorý predstavuje prvotnú autentickú reakciu na žalobu, nepopiera reálny príjem pôžičky, ale uvádza, že reálnym príjmom je žalovaný v 2. rade. Ďalej v odpore žalovaná namieta premlčanie nároku, resp. neplatnosť zmluvy, z čoho vyplýva, že poskytnutie pôžičky nepoprela, len tvrdí, že je nevymáhateľná, čo je existujúci záväzok. Obrana žalovanej nedáva zmysel za predpokladu, že všetky strany zmluvu podpísali a nedošlo k poskytnutiu peňazí, normálny človek nejde takéto podpisy overiť. Pre žalobkyňu bolo podpísanie a overenie podpisov na úrade garanciou potvrdenia toho, že pôžičku poskytla. Čo sa týka úlohy svedkyne O. K. v zásade nie je potrebné osvedčiť alebo overiť, že sa podpísala zmluva a overoval sa podpis, žalobkyňa si ju vyžiadala z dôvodu, aby osvedčila poskytnutie pôžičky žalovaným. Nie sú ani pochybnosti o tom, že žalobkyňa bola schopná poskytnúť pôžičku, nakoľko pôžičku poskytla už aj predtým, čo žalovaná na dnešnom pojednávaní potvrdila. Sú si vedomí, že poskytnutie pôžičky preukazujú nepriame dôkazy, ale vzhľadom na predložené listinné dôkazy, na vyjadrenie žalovanej v odpore, ako aj všetky súvislosti majú za to, že nárok žalobkyne je preukázaný a preto žiadajú, aby súd žalobe vyhovel a priznal žalobkyňi náhradu trov konania.

12. Žalovaná v záverečnej reči uviedla, že žaloba je bezpredmetná. Čo sa týka listiny, ktorú spísala opatrovníčka žalobkyne a ktorá má obsahovať jednotlivé splátky, táto nie je ňou podpísaná. Jediný svedok dnes uviedol, že zmluva bola podpísaná, ale k odovzdaniu peňazí nedošlo. Zmluva predstavuje zmluvu o nasledujúcej pôžičke, avšak k odovzdaniu peňazí už nedošlo, nakoľko bola žalobkyňa umiestnená na psychiatrii. Ona výsluch svedkyne O. K. na pojednávaní nenavrhol.

13. Súd vykonal dokazovanie výsluchom opatrovníčky žalobkyne, žalovanej v 1. rade a svedkyne, listinnými dôkazmi, a to zmluvou o pôžičke, potvrdením OR PZ zo dňa 21.12.2022, uznesením OR PZ zo dňa 07.02.2023, kópiou vrátených zásielok a potvrdením o doručovaní, rozsudkom sp.zn. 24Ps/4/2020, písomným prehlásením Q. R., zoznamom splátok a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

14. Dňa 22.05.2020 bola uzatvorená Zmluva o pôžičke medzi žalobkyňou ako veriteľom a žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi. Predmetom zmluvy je požičanie peňazí vo výške 5.000 eur veriteľom za podmienok uvedených v zmluve. Spôsob poskytnutia peňazí bol dojednaný tak, že pôžička bude poskytnutá v hotovosti. V zmluve bola dojednaná odmena za poskytnutie pôžičky - zmluvný úrok vo výške 750 eur. Zmluvné strany sa dohodli, že dlžník vráti veriteľovi dlh v pravidelných mesačných splátkach vo výške 250 eur vždy do 20.dňa v mesiaci. Prvá splátka je splatná 20.06.2020. Zmluvné strany sa dohodli, že dlžník vráti dlh veriteľovi v hotovosti. Zmluvné strany a svedok O. K. zmluvu podpísali a ich podpisy boli overené dňa 22.05.2020 na Mestskom úrade v E..

15. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 24Ps/4/52020 – 99 zo dňa 26.11.2020, právoplatným dňa 07.12.2020, súd obmedzil žalobkyňu na spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaná nie je spôsobilá vykonávať jednostranné ako aj dvojstranné právne úkony, ktorých predmetom je nakladanie s majetkom, právne úkony týkajúce sa rozhodovania o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, právne úkony vykonávané pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými a bankovými inštitúciami poskytujúcimi služby, nie je spôsobilá nakladať s finančnou hotovosťou prevyšujúcou sumu 100 eur mesačne. Za opatrovníka bola žalobkyňi ustanovená A. H., nar. XX.XX.XXXX (dcéra žalobkyne).

16. Opatrovníčka žalobkyne dňa 21.12.2022 podala na Okresnom riaditeľstve PZ, odbore kriminálnej polície v E., trestné oznámenie na žalovaných z dôvodu, že žalobkyňu pripravili podvodom o sumu 3.940 eur. Uznesením zo dňa 07.02.2023, ČVS: ORP-1398/4-VYS-NR-2022 KAT bola vec podozrenia zo spáchania prečinu podvodu odmietnutá, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa 197 ods. Trestného poriadku. V odôvodnení rozhodnutia bolo uvedené, že je na mieste posudzovať skutok ako občiansko – právny spor. Konaním páchatel'a nedošlo k spáchaniu prečinu podvodu, ani iného trestného činu. Opatrovníčka žalobkyne pri podaní trestného oznámenia uviedla, že zo začiatku boli zo strany dlžníkov hradené každý mesiac splátky, pričom prvý polrok uhradili celkovo 1.060 eur. Peniaze dávali veriteľke - žalobkyňi v hotovosti, doklad o ich úhradách nemá, žalobkyňa jej to ústne potvrdila. O pôžičke sa oznamovateľka dozvedela, až keď prestali platiť, až vtedy sa jej s tým matka priznala, zhruba ku koncu roka 2020. Žalobkyňa ich mala viackrát vyzývať osobne, chodievala k nim s tým, že si išla od nich vypýtať splátku, avšak jej nič nedali. Žalobkyňa bola umiestnená najskôr od novembra 2020 do zhruba marca 2021 na psychiatrii vo C. S., odtiaľ išla rovno do S. H. H. O.. Matka (žalobkyňa) bola so žalovanými v telefonickom kontakte ohľadom pôžičky. Oznamovateľka spolu s matkou boli na sviatok všetkých svätých za J. doma, ona však doma nebola a tak komunikovali s jej matkou, ktorá povedala, že J. jej to bude nosiť do O.. Oznamovateľka s tým nesúhlasila, dala jej číslo účtu matky. Následne dňa 08.11.2020 ich oznamovateľka písomne vyzvala, aby začali splácať pôžičku, ale vyzva sa jej vrátila neprevzatá.

17. Q. R., dcéra žalobkyne, v písomnom vyjadrení zo dňa 03.11.2023 prehlásila, že jej matka – žalobkyňa sa jej a jej sestre P. I., sťažovala, že požičala J. K. a L. H. (pozn. – nesprávne uvedené priezvisko žalovaného) na mestskom úrade, kde to i prevzali, sumu 5.000 eur plus úroky 750 eur, do pol roka vrátili 1.060 eur, ktorú jej prestali splácať, keď bola obmedzená na svojprávnosti.

18. Na rukou napísanom liste predloženej stranou žalobkyne je uvedené „F. zaplatila: 02.06.2020 250 eur, 20.07. 150 eur, 31.08. 160 eur, 17.10. 250 eur, 24.11. 250 eur, (spolu) 1.060 eur.“ Pri celkovej sume je na listine uvedený dátum „14.06.2021“.

19. Súd pre úplnosť dodáva, že nevykonal výsluch svedkov Q. R. a P. I., nakoľko na vykonaní týchto dôkazov žalobkyňa následne netrvala (predložila do konania písomné vyjadrenie navrhovanej svedkyne).

20. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

21. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

22. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

23. Podľa 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

24. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

25. Podľa § 103 ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

26. Žalobkyňa si svoj nárok odvodzovala od zmluvy o pôžičke uzatvorenej písomne so žalovanými ako dlžníkmi. Zmluva o pôžičke, ktorou veriteľ prenecháva dlžníkovi veci určené podľa druhu, je typom reálnej zmluvy, teda pokiaľ nedôjde k odovzdaniu peňazí alebo bezhotovostnému prevodu dojednanej sumy na účet dlžníka, nevznikne medzi stranami zmluvný vzťah. Vznik pôžičky teda predpokladá dohodu strán, ktorá môže byť aj ústna a skutočné odovzdanie predmetu pôžičky. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom – odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi, ku skutočnému odovzdaniu však nemusí dôjsť iba v čase uzatvorenia pôžičky. Z § 657 Občianskeho zákonníka vyplývajú pojmové znaky zmluvy o pôžičke, a ktorými sú: a) určenie zmluvných strán, b) prenechanie druhovo určenej veci, ktorá je predmetom zmluvy, c) dočasnosť zmluvného vzťahu, d) povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu. Pre vznik zmluvy nie je podstatné, kedy došlo k podpisu písomnej zmluvy o pôžičke, ale to, kedy došlo k dohode zmluvných strán a k reálnemu odovzdaniu vecí. Ak napríklad k odovzdaniu objektu zmluvy dôjde až po podpise zmluvy, zmluva je perfektná až v okamihu odovzdania.

27. V spore o vrátenie požičanej peňažnej čiastky má žalobca bremeno tvrdenia, že so žalovaným dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, že mu poskytol finančné prostriedky a že žalovaný dlh riadne a včas nezaplatil. Ak sú tieto skutočnosti preukázané, veriteľ uniesol dôkazné bremeno (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 98/2000, ZSR ČR C 946/13). Dôkazné bremeno ohľadne existencie právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik dlhu, zaťažuje dlžníka.

28. Z ustálenej praxe vyšších súdnych autorít vyplýva, že v prípade peňažnej pôžičky je veriteľ okrem samotného uzavretia zmluvy o pôžičke vždy povinný preukazovať aj skutočné odovzdanie peňazí dlžníkovi (napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/293/2008 zo dňa 15.12.2009, sp.zn. 3Cdo/325/2009 zo dňa 30.6.2010, sp.zn. 5Cdo/238/2010 zo dňa 21.3.2012 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/78/2010 zo dňa 23.5.2012) s tým, že dôkazné bremeno zaťažuje veriteľa ohľadne preukázania skutočného (reálneho) odovzdania peňazí dlžníkovi aj v prípade, že zmluva o pôžičke obsahuje osobitné dojednanie o plnení (odovzdaní) predmetu pôžičky dlžníkovi (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 303/2011 zo dňa 23.6.2011, sp.zn. IV. ÚS 37/2013 zo dňa 23.1.2013). Prípadné dojednanie v zmluve o pôžičke o odovzdaní peňazí dlžníkovi samé osebe nenahrádza preukázanie skutočného odovzdania peňazí dlžníkovi, pretože až skutočným odovzdaním peňazí dlžníkovi vzniká samotná pôžička.

29. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa ako veriteľ a žalovaní v 1. a 2. rade uzatvorili písomnú zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bolo požičanie peňazí vo výške 5.000 eur a spôsob

poskytnutia peňazí bol dohodnutý tak, že pôžička bude poskytnutá dlžníkovi v hotovosti (zmluva neobsahuje ustanovenie, kde by dlžníci potvrdili prijatie peňazí). Zmluvu pripravila žalovaná v 1. rade (stiahla z internetu), čo vyplýva z výpovede samotnej žalovanej a svedkyne. Pri podpise zmluvy bola okrem účastníkov zmluvy prítomná aj svedkyňa O. K.. Podpisy účastníkov zmluvy ako aj podpis svedkyne boli úradne overené na Mestskom úrade v E.. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporné. Žalovaná v 1. rade však poprela, že od žalobkyne prevzala finančné prostriedky. Tieto mali byť podľa tvrdení opatrovníčky žalobkyne odovzdané po podpise zmluvy pri vchode mestského úradu, pričom túto informáciu mala opatrovníčka žalobkyne získať priamo od žalobkyne (výsluch žalobkyne nebol v konaní realizovaný, nebol ani navrhnutý vzhľadom na zdravotný stav žalobkyne). Odovzdanie peňažných prostriedkov mala potvrdiť svedkyňa O. K., ktorá bola pri podpise zmluvy na vyžiadanie žalobkyne. Uvedená svedkyňa však pri jej výsluchu v konaní nepotvrdila, že došlo k odovzdaniu predmetu pôžičky žalovaným. Odovzdanie peňažných prostriedkov nepriamo preukazuje výsluch opatrovníčky žalovanej a písomné vyhlásenie Q. R., ďalšej dcéry žalobkyne, ktoré majú tieto informácie sprostredkované od žalobkyne. Opatrovníčka žalobkyne ďalej uviedla, že vrátenie spornej pôžičky bola riešiť osobne so žalovanou a matkou žalovanej v ich domácnosti (žalovaná návštevy nepoprela, ale uvádzala iný, nesúvisiaci dôvod návštev). Nebolo sporné, že žalobkyňa mala finančné prostriedky na poskytnutie pôžičky, čo potvrdzuje zhodné tvrdenie strán sporu, že žalobkyňa v minulosti už poskytla žalovaným pôžičku.

30. Žalovaná v 1. rade v rámci svojej procesnej obrany v prvotných vyjadreniach (podaný odpor a vyjadrenie k vyjadreniu žalobkyne) celkovo nepopierala odovzdanie finančných prostriedkov tvrdiac, že jej ako žalovanej žalobkyňa peňažné prostriedky neodovzdala a reálnym príjemcom peňazí bol žalovaný v 2. rade. Samotnú obranu založila na neplatnosti zmluvy o pôžičke z titulu nespôsobilosti (obmedzenej spôsobilosti) žalobkyne a vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v 2. rade ako príjemcu pôžičky, resp. na premlčaní uplatňovaného práva. Netvrdila, že k odovzdaniu predmetu pôžičky nedošlo vôbec. K zmene tvrdenia došlo na pojednávaní, keď tvrdila, že pôžička nebola poskytnutá, resp. nevie, či peniaze boli odovzdané žalovanému v 2. rade. Zároveň žalovaná na pojednávaní tvrdila, že malo ísť len o zmluvu o nasledujúcej (budúcej) pôžičke, zároveň však potvrdila, že poskytnutie pôžičky od žalobkyne sa nedomáhala, pretože sa so žalobkyňou nevedela skontaktovať. Žalobkyňa pritom podľa tvrdenia jej opatrovníčky (ktoré žalovaná nepoprela), bývala v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke v domácnosti žalovanej a jej rodiny.

31. Dôkazy priame aj nepriame hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pričom prihliada ku všetkému, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Výsledky hodnotenia dôkazov umožňujú súdu dospieť k záveru o pravdivosti skutočnosti, ktorá je predmetom dokazovania, ak na ich základe je možné nadobudnúť istotu o tom, že sa táto skutočnosť naozaj stala, bez toho, aby o tom nemohli byť rozumné pochybnosti. Ak vytvárajú výsledky hodnotenia dôkazov podmienky len pre úsudok (domnienku), že je možné (viac či menej pravdepodobné), že sa dokazovaná skutočnosť stala a pripúšťajú aj možnosť (väčšiu či menšiu pravdepodobnosť) toho, že dokazovaná skutočnosť sa naopak nestala, nie je možné vyvodiť záver o pravdivosti tejto skutočnosti. V takomto prípade súd rozhodne v neprospech toho účastníka, v záujme ktorého bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť. Skutočnosť dokázanú len nepriamymi dôkazmi je možné považovať za preukázanú, ak na základe výsledkov hodnotenia týchto dôkazov je možné bez rozumných pochybností nadobudnúť presvedčenie o tom, že sa táto skutočnosť naozaj stala; nestačí len preukázanie jej pravdepodobnosti.

32. Žiaden vykonaný dôkazný prostriedok a z neho získaný dôkaz priamo nepreukazuje reálne odovzdanie finančných prostriedkov žalovanej v 1. rade, resp. spoločne žalovaným. V konaní nebol predložený dôkaz, že by žalovaní písomne potvrdili prevzatie peňažných prostriedkov (zmluva takéto ustanovenie neobsahuje). Nepriame dôkazy, ktoré podporujú tvrdenie o odovzdaní finančných prostriedkov žalovaným, sú výpoveď opatrovníčky žalobkyne a písomné prehlásenie ďalšej dcéry žalobkyne. Výpoveď žalovanej na pojednávaní súd hodnotí ako menej dôveryhodnú, vzhľadom na jej úvodnú procesnú obranu a modifikáciu svojich tvrdení. Zároveň však možno konštatovať, že tvrdenie žalovanej, že jej osobne peňažné prostriedky žalobkyňou reálne odovzdané neboli, je predkladané od počiatku (toto tvrdila už v podanom odpore). Svedkyňa, ktorú navrhla strana žalobkyne a ktorá ako jediná bola prítomná pri podpise zmluvy, nepotvrdila odovzdanie finančných prostriedkov žalovaným. Dôveryhodnosť svedkyne môže ovplyvniť skutočnosť, že je sestrou žalovanej (a prirodzene by mohla mať záujem na výsledku v prospech žalovanej), avšak súd nezistil také logické ani faktické rozpory,

resp. nekonzistentnosť vo výpovedi svedkyne, ktoré by jej výpoveď diskvalifikovali. Nepriamo by mohli potvrdzovať reálne poskytnutie pôžičky platby zo strany žalovanej žalobkyni (žalovaná poprela, že by splátky platila). Predložený súpis zaplatených splátok (č.l. 112) nemá sám o sebe žiadnu preukaznú hodnotu, keď nie je nikým podpísaný. Opatrovníčka žalobkyne tvrdila, že vyhotovila súpis tak, že navštívila žalovanú v jej domácnosti a tá jej za prítomnosti žalobkyne diktovala splátky, pričom žalobkyňa splátky odsúhlasila. Na súpise splátok je pri konečnej sume splátok uvedený dátum 14.06.2021, teda zrejme dátum spísania súpisu. Uvedené je ale potom v rozpore s tvrdením opatrovníčky predloženom pri podaní trestného oznámenia dňa 21.12.2022, kde uvádzala, že žalobkyňa bola umiestnená najskôr od novembra 2020 do zhruba marca 2021 na psychiatrii vo C. S., odtiaľ išla rovno do zariadenia sociálnych služieb O. (uznesenie OR PZ, OKP Nitra - č.l. 6). Uvedený rozpor znižuje hodnotnosť výpovede opatrovníčky žalobkyne ohľadom splácania pôžičky. Po zhodnotení dôkazov má súd za to, že uvádzané nepriame dôkazy dostatočne nepreukazujú poskytnutie finančných prostriedkov žalovanej v 1. rade. Uvedené platí aj pri zohľadnení argumentácie žalobkyne, že je logické, že ak sa účastníci spolu so svedkom dostavili k podpisu zmluvy o pôžičke, tak došlo ak k jej reálnemu poskytnutiu. Zároveň je nelogické overovať podpisy na zmluve o pôžičke (dokonca aj podpis svedka) bez toho, aby došlo k odovzdaniu peňazí a následne sa plnenia ani riadne nedomáhať (ak zmluva mala predstavovať budúci záväzok). Preukazovaná skutočnosť - odovzdanie peňažných prostriedkov tak, ako tvrdí žalobkyňa, je vzhľadom na zhodnotené dôkazy pravdepodobná, avšak nie preukázaná bez pochybností. Ak vytvárajú výsledky hodnotenia dôkazov podmienky len pre úsudok, že je možné, že sa dokazovaná skutočnosť stala a pripúšťajú aj možnosť (väčšiu či menšiu pravdepodobnosť) toho, že dokazovaná skutočnosť sa naopak nestala, nie je možné vyvodiť záver o pravdivosti tejto skutočnosti. Súd preto uzatvára, že nemá (dostatočne) preukázané poskytnutie pôžičky žalovaným v1. a 2. rade (spoločne), resp. samostatne žalovanej.

33. Uvedené však neplatí samostatne vo vzťahu k žalovanému v 2. rade. Súd je toho názoru, že nárok voči nemu je možné posúdiť oddelene. Žalovaný v 2. rade bol v konaní nečinný, nepoprel skutkové tvrdenia žalobkyne, t.j. uzatvorenie zmluvy o pôžičke, reálne poskytnutie pôžičky vo výške 5.000 eur a splatenie časti dlhu vo výške 1.060 eur, preto tieto tvrdenia súd vo vzťahu k žalovanému v 2. rade považuje za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP). Žalovaná v 1. rade v podanom odpore a v následnom písomnom vyjadrení uvádzala, že reálnym príjemcom pôžičky bol žalovaný v 2. rade, následne na pojednávaní modifikovala svoje tvrdenia, avšak nevylúčila, že by nemohli byť peniaze odovzdané žalovanému. Vzhľadom na nesporné tvrdenia vo vzťahu k žalovanému v 2. rade má súd naplnenie pojmových znakov zmluvy o pôžičke ako reálneho kontraktu vo vzťahu k žalovanému v 2. rade za dané. Zároveň súd konštatuje, že jednotlivé splátky poskytnutej pôžičky sú splatné, keď prvá splátka bola splatná 20.06.2020, posledná 20. splátka mala byť splatná 20.01.2022 (istina 5.000 eur delene výška splátky 250 eur predstavuje 20 splátok istiny). Žalovaný v 2. rade je preto povinný vrátiť nesplatenú časť pôžičky 3.940 eura.

34. Súd skúmal platnosť zmluvy o pôžičke (síce išlo o námietku žalovanej v1. rade, ale na absolútnu neplatnosť súd prihliada ex off). Neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 1 OZ prichádza do úvahy tam, kde účastník právneho úkonu je rozhodnutím súdu pozbavený alebo obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 OZ vyžaduje bezpečné zistenie, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť (R 4/71). K neplatnosti zmluvy o pôžičke v zmysle ust. § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd uvádza, že tento dôvod nebol v konaní preukázaný. Žalovaná tvrdila, že žalobkyňa v čase podpisu zmluvy nebola spôsobilá na právne úkony. V čase podpisu zmluvy o pôžičke (máj 2020) nebola žalobkyni obmedzená spôsobilosť na právne úkony, k tomu došlo až rozhodnutím tunajšieho súdu zo dňa 26.11.2020.

35. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Právne úkony môžu byť neplatné už z toho dôvodu, že boli urobené v duševnej poruche aj bez toho, aby bolo treba, aby táto osoba bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Skutočnosť, či osoba konala v stave duševnej poruchy, sa skúma vždy pri každom posudzovanom úkone (alebo navzájom súvisiacich súboroch úkonov). Čas preskúmania duševnej poruchy sa musí viazať na čas vykonania právneho úkonu. K takýmto skutočnostiam, na základe ktorých by bolo možné konštatovať neplatnosť právneho úkonu, však nebolo vykonané žiadne dokazovanie, dokonca neboli navrhnuté ani žiadne dôkazné prostriedky. Je vylúčené urobiť záver o neplatnosti právneho úkonu z dôvodu, že ho konajúca osoba urobila v duševnej poruche, ktorá ju robila k tomuto právnomu úkonu neschopnou, len na základe pravdepodobnosti (Najvyšší súd

ČR, sp. zn. 30 Cdo 3614/2009). Súd navyše poukazuje na účel právnej normy, ktorý vyjadril Najvyšší súd SR tak, že ospravedlnením na zásah do zmluvnej slobody a rovnosti strán prostredníctvom ustanovenia § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ochrana práv osoby konajúcej v duševnej poruche. Právo takýmto spôsobom chráni osoby trpiace duševnou poruchou aj bez toho, aby súd musel zasiahnuť do ich právneho statusu tak zásadným spôsobom ako je obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Ochrana osoby konajúcej v duševnej poruche spočívajúcej v absolútnej neplatnosti jej právneho konania by preto vo všeobecnosti mala byť namieste pokiaľ je takéto konanie tejto osobe v neprospech. (uznesenie NS SR sp.zn. 1Cdo/87/2022). Súd teda konštatuje, že dôvody neplatnosti zmluvy v zmysle § 38 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka neboli preukázané. Preto ani nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného v 2. rade ako reálneho príjemcu peňazí.

36. Bez ohľadu na skutočnosť, že námietku premlčania vzniesla len žalovaná v 1. rade, súd pre úplnosť konštatuje, že nedošlo k premlčaniu práva, keď v prípade, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, premlčacia doba jednotlivých splátok začína plynúť odo dňa ich splatnosti. Žalobkyňa uplatňuje sumu 3.940 eura, čo predstavuje nezaplatených 16 splátok (15 x 250 eur a časť splátky 190 eur), teda piatu splátku splatnú 20.10.2020 až dvadsiatu splátku splatnú 20.01.2022. Žaloba bola podaná dňa 25.04.2023, teda pred uplynutím premlčacej doby jednotlivých žalovaných splátok.

37. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže bol žalobca v konaní úspešný vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, súd mu priznal náhradu trov konania voči nemu v plnom rozsahu, teda v rozsahu 100 %. Naopak, žalovaná v 1. rade bola úspešná, keď súd žalobu voči nej zamietol, preto jej súd priznal náhradu trov konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

38. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

2
8C/38/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Nitra. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je podanie určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.